

บทที่ 1

ความสำคัญและความ เป็นมาของปัญหา

การพลศึกษา เป็นการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในหลักสูตรของโรงเรียนเพราะการพลศึกษาเป็นการศึกษาที่จะช่วยให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศชาติต่อไป นับแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระบรมราชโองการ ประกาศใช้โครงการศึกษา เพื่อให้มีการจัดการศึกษาแผนใหม่ ในประเทศไทยเป็นครั้งแรก เมื่อพุทธศักราช 2441 (วรศักดิ์ เทียรชอบ, 2527 : 1) การพลศึกษาได้เป็นอีกวิชาหนึ่งที่ได้มีการจัดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียน ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นับตั้งแต่บัดนั้นมาจวบจนกระทั่ง ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศขึ้นในปี พุทธศักราช 2475 และในปีเดียวกันนี้เองได้มีการประกาศแผนการศึกษาชาติ ฉบับที่ 1 ขึ้นมา การพลศึกษาก็ได้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งในสามส่วนของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติคือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษาและในสมัยต่อมา ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและร่างแผนการศึกษาชาติขึ้นมา อีกหลายครั้งคือในพุทธศักราช 2475 พุทธศักราช 2494 พุทธศักราช 2503 และแผนการศึกษาชาติฉบับพุทธศักราช 2520 การพลศึกษาก็ยังถือเป็นส่วนสำคัญยิ่งของการศึกษาในทุกๆระดับ โดยเฉพาะในปัจจุบันการพลศึกษาและการกีฬาได้มีความสำคัญอยู่ในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยเท่านั้น ยังแพร่หลายไปในหมู่ประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมากเพราะการพลศึกษาและการกีฬานั้นช่วยให้บุคคลเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ (วรศักดิ์ เทียรชอบ, 2525 : 1)

จากที่กล่าวมาแล้วนี้เป็นการชี้ให้เห็นว่า การพลศึกษาได้เป็นส่วนสำคัญของการศึกษามานานแล้ว และบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐาน ให้การพลศึกษามีบทบาทสำคัญในการศึกษามาจนถึงปัจจุบันนี้ก็คือเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ซึ่งท่านได้รับราชการสนองพระบรมราชโองการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติมาตลอดจนกระทั่งได้เป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คือในช่วง พ.ศ.2459-2465 (ครูสภา, 2501 :

30) ซึ่งในตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงธรรมการ อันเป็นตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของชาตินั้นท่านได้วางนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการพลศึกษาและการกีฬาตลอด เช่น เริ่มให้นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ได้ฝึกหัดเล่นฟุตบอลเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการพลศึกษา จัดให้มีการแข่งขันฟุตบอลชิงโล่เงินของกรมศึกษาธิการ (ครูสภา : 2501 : 45) สนับสนุนและจัดให้มีการแข่งขันกรีฑานักเรียนประจำปี (รายงานกรีฑาของกระทรวงศึกษาธิการ, 2467 : 437) จัดให้ครูได้สอบวิชาชุดที่เรียกว่าวิชาชุดฟุตบอลเพื่อเพิ่มวุฒิทางครู (เพิ่มวิชาชุดครูประถมและมัธยม, 2467 : 1191-1192) จัดตั้งโรงเรียนพลศึกษากลางในปี พ.ศ.2462 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2507 : 607) เป็นต้น นอกจากนี้ท่านยังได้เขียนบทความและประพันธ์บทร้อยแก้วและร้อยกรองที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการพลศึกษาและการกีฬา ตามความคิดเห็นของท่านอีกหลายต่อหลายเรื่องด้วยกัน เช่น บทความเรื่อง "งานกับเล่น" บทร้อยกรองเรื่อง "นักกีฬา" "การฝึกซ้อม" "กีฬาไม่ถือชาติ" และที่เป็นที่รู้จักและแพร่หลายทั่วไปคือ "บทเพลงกราวกีฬา" เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงสมควรที่จะได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อรวบรวมผลงาน วิเคราะห์ บทบาท แนวคิดและผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาและการกีฬาไว้โดยเฉพาะ เพื่อให้เข้าใจถึงความเจริญก้าวหน้าของการพลศึกษาและการกีฬาของประเทศในยุคสมัยที่ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจยิ่ง

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวกับด้านการพลศึกษาและการกีฬาโดยตรงนั้นยังไม่เคยมีมาก่อน ดังนั้น รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงในด้านนี้จึงยังไม่ปรากฏ แต่ก็จะสรุปจากงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องโยงมาถึงบ้างไว้ดังต่อไปนี้

ในปี พ.ศ.2518 แม่งน้อย ดิฉัตรานนท์ (2518 : 282-283) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เสนาบดี กระทรวงธรรมการในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์" ผลงานวิจัยพบว่า เมื่อเริ่มรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น เป็นระยะที่กระทรวงธรรมการมีเสนาบดีที่สนใจด้านการศึกษาและมีความรู้โดยตรง การที่มีพระราชประสงค์ให้ทุกกระทรวงได้ทำงานตรงตามหน้าที่ทำให้เสนาบดีกระทรวงธรรมการได้ทำหน้าที่ทั้งทางด้านปฏิบัติและวิชาการกว้างขวางขึ้น ความสนพระทัยอย่างจริงจังของพระมหากษัตริย์และพระบรมราชโอรสที่จะให้การศึกษาเป็นเครื่องหมายของการก้าวไปสู่ความเป็นอารยประเทศ ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้กระทรวงธรรมการได้ขยายงานกว้างขวางกว่าเคย และต่อมาได้แยกเป็นกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดการศึกษาโดยเฉพาะ ในสมัยที่

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทรมณี เป็น เสนาบดีกระทรวงนั้น กิจการของกระทรวงธรรมการก็ค่อย ๆ หลุดพ้นจากอำนาจของกระทรวงมหาดไทยมาสู่กระทรวงธรรมการมากขึ้นทุกที และคุณภาพทางวิชาการ ก็สามารถทัดเทียมการศึกษาในประเทศตะวันตกได้ และเป็นระยะที่เริ่มพยายามอย่างจริงจังที่จะหันเหความสนใจของการเรียน เพื่อรับราชการมาสู่การศึกษาเพื่ออาชีพ เสนาบดีได้เริ่มเน้นความคิดที่จะจัดการศึกษาด้านอาชีพ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ขณะเดียวกันปัญหาทางการปกครอง ก็ได้เกี่ยวข้องกับการศึกษาอีกคือ ประชาชนทั่วไปยังไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา ทำให้ฝ่ายปกครอง เร่งเร้าว่าไม่มีทางใดจะเหมาะสมไปกว่าสมควรจะได้มีกฎหมายออกบังคับการศึกษาไว้ ฉะนั้น กฎหมาย ไทยที่ยังคับใช้เพื่อการปกครองก็ไร้ประโยชน์ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เมื่อเป็นเสนาบดีกระทรวง ธรรมการต่อมาจึงได้พยายามให้มีพระราชบัญญัติบังคับการศึกษาขึ้นได้ใน พ.ศ. 2464 เพื่อยกระดับ ความรู้ของพลเมืองและเพื่อสอดคล้องกับนโยบายการเมืองในขณะนั้น และเนื่องจากเสนาบดีได้ เล็งเห็นอุปสรรคอันจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับกำลังเงินเมื่อจะมีประกาศใช้กฎหมายนี้ จึงได้ขอ พระบรมราชานุมัติการ เก็บ เงินศึกษาพลเมืองอยู่ในอำนาจของกระทรวงธรรมการไว้ได้ และเป็นการ ทำให้การขยายการศึกษาภาคบังคับได้ผลอย่างจริงจังขึ้น กับทั้งเป็นการเริ่มสร้างระบบกระจาย อำนาจทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล และสร้าง ความรู้สึกในการมีส่วนร่วมดำเนินงานเพื่อท้องถิ่นของตน คือได้ทำการจัดการศึกษาภาคบังคับ เช่น การให้สิทธิเสมอภาคแก่ประชาชนโดยไม่คำนึงถึง เพศ เชื้อชาติ ศาสนา และเศรษฐกิจ แต่เป็นที่ นำเลียดายว่าถึงแม้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจะได้ทรงวางนโยบายหลักให้ กระทรวงธรรมการแล้วก็ตาม แต่การที่ทรงมุ่งพระบรมราโชบายไปทางด้านความมั่นคงของประเทศ อย่างเต็มที่ในคอนปลายรัชกาลได้ทำให้กิจการของกระทรวงกลาโหม กระทรวงทหารเรือทวีความ สำคัญขึ้น สำหรับกระทรวงธรรมการในขณะนั้นนโยบายผลิตครูกลุณกรรมในชั้นประถมกำลังจำ เป็น อย่างยิ่ง แต่งบประมาณการของกระทรวงธรรมการที่ใช้รับมีน้อยเกินไป การผลิตครูกลุณกรรมจึงไม่ อาจสนองความต้องการในขณะนั้นได้ ในคอนปลายรัชสมัย ปัญหาเศรษฐกิจได้กระทบกระเทือนคือ การดำเนินงานมากขึ้นประจวบกับการสวรรคตอย่างกระทันหันของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัวก็ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตำแหน่งเสนาบดี กระทรวงธรรมการต่อมา เจ้าพระยา ธรรมศักดิ์มนตรีก็ได้กราบถวายบังคมลาออกจากตำแหน่ง เสนาบดีในคอนต้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ ปกเกล้าเจ้าอยู่หัวนั่นเอง

ในปี พ.ศ. 2524 จินดาศิริ เทียมเดช (2524 : 190-194) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์บทสร้อยกรองของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)" ผลการ

วิจัยพบว่า ในเรื่องราวเนื้อหาวิชาที่อยู่ในแบบเรียนนั้น เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เห็นว่าควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติศึกษา พลศึกษาและหน้าที่พลเมืองศีลธรรม ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีมีความเชื่อว่า การอบรมพลเมืองนั้นควรอบรมเพื่อให้เป็นคนรู้จัก คิดหาเหตุผล เป็นนักกีฬา และเป็นพลเมืองดี ดังจะเห็นได้จากคำนำใน "แบบสอนอ่านใหม่" ซึ่งเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีได้เขียนไว้ว่า "ข้าพเจ้าเชื่อว่า การอบรมพลเมือง ควรเป็นไปทางอบรมให้มีความเป็นนักวิทยาศาสตร์ เป็นนักกีฬา และเป็นพลเมืองดี ประการต้นจะให้คนอยู่ในอำนาจแห่งเทศและประการที่ 2 ที่ 3 จะให้คนเป็นมนุษย์ที่ไว้ใจได้"

ในเรื่องของคุณค่าทางการศึกษานั้นนอกจากเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี จะเห็นคุณค่าของธรรมชาติศึกษาหรือการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์แล้ว ท่านยังตระหนักถึงคุณประโยชน์ของการกีฬาเป็นอย่างยิ่ง ท่านเห็นว่า การกีฬานั้นนอกจากจะเป็นการสร้างเสริมให้บุคคลมีสุขภาพทางกาย แข็งแรงสมบูรณ์ดีแล้ว ยังก่อให้เกิดความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา คือรู้จักการให้อภัยผู้อื่น รู้แพ้ รู้ชนะ ไม่พาล เกเร มีความสุภาพ มีจิตใจมั่นคง บุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวย่อมเป็นที่ไว้วางใจของคนทั่วไป จึงนับว่าการกีฬานั้นมีคุณประโยชน์ทั้งทาง กาย และใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านเห็นว่าการมีน้ำใจนักกีฬานั้นเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของพลเมืองดี

ในปี พ.ศ. 2525 อัจฉรา ชิวพันธ์ (2525 : 28) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "แนวคิดทางการศึกษาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี" ได้พบว่า จากบทเพลงกราวกีฬาเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ได้สอดแทรก แนวคิดในการกล่อมเกลาจิดใจให้ตั้งงาม เป็นคุณสมบัติที่ตั้งงามเกี่ยวกับการรู้จักเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว ให้พัฒนาลักษณะนิสัยที่ตั้งงามทั้งด้านร่างกายอารมณ์ และสังคม โดยเน้นถึงความสำคัญของการออกกำลังกายที่มีผลต่อการเจริญเติบโต และความแข็งแรงของร่างกาย นอกจากนี้ท่านยังได้ชี้ให้เห็นอีกว่า การกีฬาจะช่วยก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผู้ที่เล่นกีฬาก็ควรจะได้รับการศึกษาทางด้านจิตใจ และอารมณ์ด้วย เพราะในการเล่นกีฬาผู้เล่นจะต้องประสบกับความสมหวังหรือความผิดหวังบ้าง เป็นผู้แพ้ม้างผู้ชนะบ้าง ดังนั้น ผู้เล่นกีฬาก็ควรฝึกหัดตนเองให้รู้จักควบคุมอารมณ์ให้มั่นคงด้วย ผลจากการที่ผู้เล่นจะรับการปลูกฝังและฝึกฝนบ่อย ๆ ก็จะช่วยทำให้เขาสามารถควบคุมอารมณ์และแสดงออกทางอารมณ์ได้ดีขึ้น โดยรู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน แนวคิดดังกล่าวจึงเป็นแนวคิดของการสร้างเสริมลักษณะนิสัยอันตั้งงาม ซึ่งคุณลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬาจะนำมาซึ่งความสามัคคีในหมู่เหล่า ดังนั้นความมีน้ำใจนักกีฬาใจกว้างยอมรับเมื่อทำผิด ให้อภัยในสิ่งที่ควรให้อภัย จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แนวคิดดังกล่าวของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี จึงเป็นแนวคิดช่วยเสริมให้การศึกษามีความสมบูรณ์อย่างยิ่งที่จะช่วยให้คนพัฒนา

ความเป็นคนได้อย่างเต็มที่ในการที่จะเป็นคนดี มีคุณสมบัติอันดีงามประจำตน

ในปีเดียวกัน ผนอมวงษ์ กฤษณ์เพชร (2525 : 102-103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พัฒนาการของพลศึกษาในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2325-2525" ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาถึง เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีได้พบว่า : ในรัชกาลที่ 6 การพลศึกษาและการกีฬาเจริญก้าวหน้าไปมาก โดยเฉพาะในระบบการศึกษาได้รับการสนับสนุนส่งเสริมอย่างมากจากกระทรวงธรรมการ ซึ่งขณะนั้นเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ ซึ่งท่านเป็นนักการศึกษาที่ศึกษาวิชาครูมา โดยเฉพาะ เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงใช้นามปากกาว่า "ครูเทพ" เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรคนแรก เป็นผู้เริ่มการกีฬานักเรียนเป็นผู้ตรวจการลูกเสือมณฑลกรุงเทพฯคนแรกและเป็นครูตัวอย่างที่ดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด และผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวกับการพลศึกษา และการกีฬา
2. เพื่อวิเคราะห์และสรุปแนวคิดและผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวกับการพลศึกษาและการกีฬา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. จะทำให้ทราบถึงแนวคิด และผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวกับทางด้านพลศึกษาและการกีฬา
2. จะทำให้ทราบถึงวิธีการจัด การดำเนินงาน อุปสรรคและวิธีแก้ปัญหาในการดำเนินงานด้านพลศึกษาและการกีฬาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
3. จะ เป็นประโยชน์แก่นักพลศึกษาในปัจจุบันและสมัยต่อไปที่จะนำแนวทางของแนวคิด และผลงานดังกล่าวไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานด้านพลศึกษาและการกีฬาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งจะศึกษาแนวคิดและผลงานทางด้านพลศึกษา และการกีฬาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี โดยอาศัยหลักฐานและความคิดเห็นต่าง ๆ ของท่านในช่วง

ที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ซึ่งแนวคิดและผลงานนี้จะรวมทั้งที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และที่เป็นข้อคิด
ข้อเขียนทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองที่เกี่ยวข้องกับทางด้านพลศึกษาและการกีฬาด้วย

คำจำกัดความของการวิจัย

"เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี" คือ นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา ซึ่งใช้นามแฝงใน
การประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรองว่า "ครูเทพ" และ "เขี้ยวหวาน"

"แนวคิดทางพลศึกษาและการกีฬา" หมายถึง ความคิดเห็นของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
ที่เกี่ยวกับคุณค่าทางด้านพลศึกษาและการกีฬา เช่น บทเพลงกราวกีฬา คติพจน์ของ "ครูเทพ" หมวด
นำใจนักกีฬา เป็นต้น

"ผลงานทางด้านพลศึกษาและการกีฬา" หมายถึง ผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
ที่ท่านได้มีบทบาททำให้เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น การจัดให้มีการแข่งขันฟุตบอลชิงโล่ของกรมศึกษาธิการ
หรือการเริ่มให้นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ฝึกหัดฟุตบอล เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของพลศึกษา เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีวิจัยเอกสาร ข้อมูลที่ใช้ในการค้นคว้าเป็นข้อมูลขั้นต้น เช่น เอกสาร
จดหมายเหตุด่าง ๆ วารสารในสมัยนั้น รวมทั้งการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เคยทราบและมีประสบการณ์
ร่วมในสมัย เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรียังมีชีวิตอยู่และข้อมูลขั้นรอง เช่น วิทยานิพนธ์และหนังสือ
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหาประกอบกันแล้ว เสนอผลงานการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบพรรณาวิเคราะห์

แหล่งการศึกษาค้นคว้าได้อาศัยแหล่งต่อไปนี้เป็นหลัก

1. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
2. หอสมุดแห่งชาติ
3. หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาค้นคว้าดำเนินตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมเกี่ยวกับประวัติ ชีวิตส่วนตัวตามลำดับ เหตุการณ์ ตั้งแต่เกิดจนตาย
ทั้งในด้านครอบครัวด้านการศึกษา ด้านการรับราชการ ด้านการทำงาน เพื่อจะได้สะท้อนให้เห็น

แนวคิดและผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

2. ศึกษาแนวคิดและผลงานทางด้านการศึกษาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
3. ศึกษาแนวคิดทางด้านพลศึกษาและการกีฬาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
4. ศึกษาผลงานทางด้านพลศึกษาและการกีฬาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี
5. ศึกษาผลสืบเนื่องอันเกิดจากแนวคิดและผลงานทางด้านพลศึกษาและการกีฬาของ

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

6. สรุป วิเคราะห์ แนวคิดและผลงานทางด้านพลศึกษาและการกีฬาของ

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

การเสนอข้อมูล

การรายงานการวิจัยที่รวบรวมได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะได้นำเสนอเป็นบทต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 5 บทด้วยกันคือ

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมา รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และการเสนอข้อมูล

บทที่ 2 กล่าวถึงประวัติของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

บทที่ 3 กล่าวถึง แนวคิดและผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวกับการพลศึกษา และการกีฬา

บทที่ 4 วิเคราะห์ แนวคิดและผลงานของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีที่เกี่ยวกับการพลศึกษาและการกีฬา

บทที่ 5 สรุป